

стие въ списването на френскитѣ вѣстници въ Цариградъ, особно въ „*Courier d'Orient*“, въ който, разбира се, защищавалъ каузата на българското черковно дѣло. „Пашевъ, казва дѣдо Цанковъ, бѣ лидерътъ на тогавашната българска младежъ. Въ Цариградъ нѣмаше по онова врѣме добро дѣло, въ което младиятъ, енергичниятъ и много разсѣдливиятъ Пашевъ да нѣмаше прѣстъ. Той имаше дарбата да говори увлѣкателно и да налага на своитѣ слушатели убѣжденията си. По въпроса за „унията“ той пишеше всички политически статии въ в. „България“. А г нъ Лука Муровеновичъ, дългогодишенъ секретаръ на Б. Н. Читалище въ Цариградъ и частенъ секретаръ на князь Батемберга, казва: „Пашевъ бѣ първиятъ инициаторъ и главниятъ основателъ на Б. Н. Читалище въ Цариградъ. Веднажъ той произнесе рѣчь въ присѣдствието на всички българи въ Цариградъ, като доказваше наложителната нужда отъ читалища въ България за народното свѣстяване и веднага всички присѣдствающии се записаха за членове на читалището, въ което всѣка недѣля Пашевъ държеше пламенни рѣчи. Слѣдъ всѣка рѣчь се допускаха словопрѣния, и спороветѣ се рѣшаваха съ вотиране. Въ протоколната книга се вписваше не само рѣшението, но и кои сж говорили и вземали участие въ диспута. Въ позволенитѣ тогава демонстрации противъ гърцитѣ, Пашевъ бѣ стожерътъ – генералътъ на националното движение. Ние българитѣ се гордѣхме съ ораторскитѣ способности на Пашева, както и съ неговата писателска и търговска именитость. Пашевъ бѣ прогласенъ за почетенъ членъ на читалището и остана такъвъ и когато бѣ въ Одеса, онова читалище, което бѣ най-яркото културно просвѣтително огнище на българския народъ“. И споредъ миѣнието на г. С. С. Бобчевъ, Пашевъ е билъ водачъ на българската интелигенция въ Цариградъ и главенъ основателъ на читалището. Рѣдко е имало тогава личности, които